

"تحصیلات" و "درآمد" مولفه‌های موثر بر سالمندی فعال

نتایج یک پژوهش دانشگاهی با عنوان "بررسی وضعیت سالمندی فعال در سالمندان شهر تهران و عوامل مرتبط با آن" نشان داد که رابطه معناداری بین سالمندی فعال و شاخص‌هایی از جمله سن، سطح تحصیلات، سطح درآمد، تعداد فرزندان و رضایت از زندگی وجود دارد.

نتایج یک پژوهش دانشگاهی با عنوان "بررسی وضعیت سالمندی فعال در سالمندان شهر تهران و عوامل مرتبط با آن" نشان داد که رابطه معناداری بین سالمندی فعال و شاخص‌هایی از جمله سن، سطح تحصیلات، سطح درآمد، تعداد فرزندان و رضایت از زندگی وجود دارد.

به گزارش ایسنا، این پژوهش که در جهاد دانشگاهی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شده به بررسی وضعیت سالمندی فعال در سالمندان شهر تهران پرداخته است.

بر اساس این گزارش، بر اساس نتایج اعلام شده در آخرین سرشماری کشور در سال ۱۳۹۵، جمعیت سالمندان (افراد ۶۰ سال و بالاتر) در کشور بیش از هفت میلیون و ۴۰۰ هزار نفر عنوان شده که ۹.۲ درصد از جمعیت کل کشور را شامل می‌شود.

در متن این مقاله آمده است: طبق اعلام سازمان ملل، پدیده سالمندی در ایران روند پرشتابی دارد، به طوری که تا سال ۲۰۵۰ در هر خانواده چهار نفری ایرانی، یک نفر سالمند خواهد بود، بنابراین افزایش جمعیت سالمندان یکی از مهم‌ترین چالش‌های اقتصادی، اجتماعی و بهداشتی در قرن بیست و یکم به شمار می‌رود.

در این پژوهش به سالمندی فعال پرداخته شده و از نظر علمی سالمندی فعال فضای معنایی در خود دارد که سالمندی سالم، موفق و مولد را نیز تحت پوشش قرار می‌دهد. در همین رابطه سازمان بهداشت جهانی، سالمندی فعال را "فرآیند به حداکثر رساندن سطح سلامت، مشارکت و امنیت افراد سالمند به منظور ارتقاء کیفیت زندگی آن‌ها" تعریف کرده و نکته قابل توجه در این مفهوم این است که "فعال" به عنوان "مشارکت مستمر اقتصادی و اجتماعی در امور فرهنگی، مذهبی و مدنی تعریف شده است" نه فقط توانایی انجام فعالیت بدنی و شرکت در قالب نیروی کار.

درواقع بر این اساس، سالمندان بازنشسته، مریض یا ناتوان می‌توانند مشارکت کنند؛ اما فعالیت‌های فعالی در خانواده، همسالان و کشور و ملتشان باشند.

این مطالعه باهدف بررسی وضعیت سالمندی فعال در سالمندان شهر تهران و شناخت عوامل مرتبط با آن در خرداد و تیر ۹۷ اجرا شده و نمونه‌های مورد مطالعه از افراد ۶۰ سال و بالاتر که در منطقه شمیرانات شهر تهران (مناطق ۱، ۲ و ۳) ساکن بودند؛ انتخاب شده‌اند. همچنین ابزار گردآوری اطلاعات؛ پرسشنامه "سالمندی فعال" و پرسشنامه "رضایت از زندگی در سالمندان" و اطلاعات دموگرافیک سالمندان بوده است.

مطالعه حاضر نشان داد که سالمندی فعال و شاخص‌های آن با سن ارتباط داشته؛ به طوری که هر چه سن افزایش می‌یابد، شاخص‌های آن کاهش می‌یابد. در سنین بالا بروز ناتوانی بارزتر بوده و به صورت کاهش فعالیت جسمی و محدودیت‌های جسمی ظاهر می‌شود و احتمال ابتلا به بیماری‌های مزمن در سالمندان نیز افزایش می‌یابد و می‌تواند منجر به کاهش سالمندی فعال شود.

از سوی دیگر نتایج یافته‌ها بیانگر آن بود که سالمندی فعال با سطح تحصیلات ارتباط دارد و با افزایش سطح تحصیلات نمره سالمندی فعال افزایش می‌یابد. نتایج این پژوهش نشان‌دهنده آن است که تحصیلات اثر مثبتی در برخورداری از یک زندگی سالم دارد و این امر به سلامتی بهتر و رضایت‌مندی از زندگی منجر می‌شود.

از عوامل دیگری که بر سالمندی فعال موثر است سطح درآمد و اشتغال سالمندان است. سالمندان با درآمد بالاتر و سالمندان شاغل از سالمندی فعال بالاتری برخوردار بودند.

مطالعه حاضر نشان داد میان تعداد فرزندان و سالمندی فعال رابطه وجود دارد. همچنین مشخص شد رابطه معنی‌داری بین رضایت از زندگی سالمندان و سالمندی فعال گزارش داد. مفهوم گسترده سالمندی فعال می‌تواند بیانگر این باشد که هر چه سالمند از نظر سالمندی فعال و عوامل آن در سطح بهتری باشد از مشارکت‌های اجتماعی و ارتباط با افراد، سلامت و توانایی عملکردی در وضعیت مطلوب‌تری قرار دارد.

بر اساس این گزارش، با توجه به پایین بودن سطح سالمندی فعال در میان سالمندان شهر تهران نیاز است این مسئله مورد توجه ویژه مسئولین قرار گیرد؛ بنابراین راهکارهای لازم در جهت ارتقاء سطح سالمندی فعال و برخورداری از خدمات ویژه برای این گروه باید در برنامه‌ریزی‌های آینده کشور در نظر گرفته شده و اصلاح شود. از سوی دیگر با توجه به اینکه مفهوم "سالمندی فعال" اخیراً در مجامع علمی کشور مطرح شده است نیاز است تا

پژوهشگران در این زمینه مطالعات گسترده‌تری را برنامه‌ریزی و اجرا کنند. این مقاله که توسط بهاره کاشانی موحد و دکتر حسین نیک فرجاد نگارش شده در همایش "سالمندی در ایران (با رویکرد روانی & اجتماعی)" پذیرفته شده و ۲۸ آبان ماه در دانشگاه علامه طباطبایی ارائه می‌شود.